

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГІ

6B002302 – Аударма ісі

«Шығыс филологиясы және аударма» кафедрасы

№	ЖМП циклі ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)	ECTS
1.	Экономика мен кәсіпкерлікті зерттеу әдістері	
	Деректерді жинаудың, өндеудің жалпы принциптері, әдістері мен әдістері, жаппай экономикалық құбылыстар мен процестердің даму заңдылықтары мен тенденцияларын зерттеу. Капиталдың мәні, формалары, құрылымы. Өндіріс. Өндіріс шығындары. Нарықтық экономикадағы өндіріс кірістері. Бизнес ұғымы. Кәсіпкерлік қызмет түрлері. Меншік теориясы, басқарудың әлеуметтік формалары. Тауар, ақша. Қоғамдық экономикалық жүйе. Нарықтың пайда болуы. Қаржы жүйесі. Бизнесі дамытудағы мемлекеттің рөлі. Макроэкономика. Ресурстарды үнемдеу. Экономикалық дамудың циклдік сипаты. Инфляция және жұмыссыздық. Қазақстан әлемдік шаруашылық байланыстар жүйесінде.	5
2.	Құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы саласындағы зерттеу дағдылары	
	ҚР Конституциясының, қолданыстағы заңнамасының негізгі ережелері; мемлекеттік басқару органдарының жүйесі, өкілеттіктер шеңбері, экономиканы мемлекеттік реттеудің мақсаттары, әдістері, экономикадағы мемлекеттік сектордың рөлі; қаржылық құқық және қаржы; материалдық және іс жүргізу құқығының өзара іс-қимыл тетігі; сыбайлас жемқорлықтың мәні, оның пайда болу себептері; сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін моральдық-адамгершілік, құқықтық жауапкершілік шаралары; сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қолданыстағы заңнама.	5
3.	Экология және өмір қауіпсіздігін зерттеу негіздері	
	Тірі организмдердің, ұйымның әр түрлі деңгейдегі экожүйелерінің, тұтастай алғанда биосфераның, олардың тұрақтылығының негізгі заңдылықтары; БиоСфера компоненттерінің өзара әрекеттесуі және адамның экономикалық қызметінің экологиялық салдары, әсіресе табиғатты пайдалануды күшейту жағдайында; әртүрлі елдердегі және ҚР-дағы орнықты дамудың тұжырымдамалары, стратегиялары мен практикалық міндеттері туралы қазіргі заманғы идеялар; экология, қоршаған ортаны қорғау, орнықты даму мәселелері. Тіршілік қауіпсіздігі, оның негізгі ережелері. Қауіптер, Төтенше жағдайлар. Тәуекелді талдау, тәуекелдерді басқару. Адам қауіпсіздігі жүйелері. Қазіргі заманның тұрақсыздандырушы факторлары. Әлеуметтік қауіптер, олардан қорғау: рухани саладағы, саясаттағы қауіптер, олардан қорғау: экономикалық саладағы қауіптер, тұрмыстағы, күнделікті өмірдегі қауіптер. Тіршілік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және олардың қызметін құқықтық реттеу органдарының жүйесі	5
	БАЗАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІБИ ПӘНДЕР ЦИКЛІ	
	ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)	
	Пәнаралық құзыреттілік модулі	
4.	Елтану	
	Мәдениетаралық қарым-қатынас құралы ретінде тілді барабар меңгеру үшін қажетті елтану және лингво-өлкетану құзыретін қалыптастыру; Оқытылатын тіл елдерінің тарихи, мәдени және әлеуметтік болмысы туралы білім жүйесін игеру. Британдықтардың ұлттық белгілері. Ағылшындар, уэльсцтер, шотландықтар, ирландықтар. Стереотиптер мен шындық арасындағы айырмашылық. Оқытылатын тіл елінің дамуының тарихи ерекшеліктері. Оқытылатын тіл елінің мәдениеті. Оқытылатын тіл елдерінің сөйлеу этикеті және мінез-құлық нормалары.	6
5.	Аударманың грамматикалық және лексикалық мәселелері	
	Мақсаты – кәсіби құзыреттілікті арттыру үшін оқыту және өзін-өзі бақылау әдістерін қолдану, аударманы стилистикалық редакциялау, грамматикалық және лексикалық деңгейде аударманың тиісті әдістерін қолдану. Аударма түрлері мен түрлері. Лексикалық және грамматикалық трансформациялар. Мәтінді аудармаға дейінгі талдау. Қазақ және ағылшын тілдерінің аудармашылық-релеванттық ерекшеліктері: өзекті мүшелу. Метонимия әмбебап аударма принципі ретінде. Қадамдық аударма стратегиясы.	6
6.	Арнайы кәсіби шетел тілі	
	Сөйлеу әрекетінің барлық түрлерінің коммуникативті дағдылары мен дағдыларының қалыптасуында көрінетін белгілі бір профильдегі маманның шет тіліндегі кәсіби коммуникативті құзіреттілігін қалыптастыру. Ғылыми зерттеулер және жаңа технологиялар (Оқытылатын тіл елінде және ҚР). Аударма әлемі және аудармашы мансабының сатылары. Терминологиялық, тақырыптық, фразеологиялық жеке вокабулярды құрастыру	5
7.	Аударылған шығармаларды әдеби талдау және редакциялау	
	Студенттерде әлеуметтік-мәдени қызметтің белгілі бір саласы ретінде аударылған мәтіндерді редакциялау теориясы мен практикасы туралы түсінік қалыптастыру. Редакциялау Жаңа гуманитарлық пән ретінде. Редакциялаудың қызмет түрі ретінде пайда болуы. Лингвистикалық, текстологиялық және әдебиеттану зерттеулерінің әдістемелері, логика, психология және редакциялаудағы басқа гуманитарлық пәндердің заңдылықтары. Шығармашылық қызмет түрі ретінде редакциялау	5

Пәнаралық құзыреттіліктерді қалыптастыру модулі		
8.	Арнайы мәтіндерді аудару тәжірибесі	
	Мақсаты: арнайы мәтіндерді ағылшын тілінен қазақ/орыс тіліне жазбаша аударуға мүмкіндік беретін кәсіби аударма құзыреттерін дамытуды қамтамасыз ету. Мәтін түрінің сипаттамасы және мәтін түрлерінің жіктелуі: ғылыми, техникалық, заңды, жарнамалық; әскери және т.б. лексикалық бірліктерді аударудың жалпы принциптері. Терминдердің аудармасы. Халықаралық және жалған халықаралық сөздердің аудармасы. Неологизмдер және оларды аудару әдістері.	6
9.	Мәтін интерпретациясы (ағылшын тілі)	
	Мақсаты-студенттердің дискурс құзыреттілігін, коммуникативті құзыреттілігін, атап айтқанда көркем мәтіннің мазмұнын білдіру құралдарының күрделі құрылымдық бірлігі және айқын мағынасы, формасы мен мазмұны ретінде түсіну және жеткізу қабілетін қалыптастыру. Көркем мәтіннің негізгі категориялары. Номинация теориясы. Сөйлеудің композициялық түрлері. Сөйлеудің стилистикалық түрлері. Көркем деталь және оның көркем шығармадағы рөлі. Кескін теориясы. Лексикалық деңгейде мәтіннің экспрессивтілігі.	6
10.	Рефераттау және аннотациялау	
	Мақсаты-тіркелген ақпаратты аналитикалық-синтетикалық өңдеу бойынша базалық білім беру, аударма саласындағы теориялық түсініктерді, аударма саласындағы алғашқы практикалық дағдыларды қалыптастыру. Мазмұны: Аннотация ақпаратты аналитикалық-синтетикалық өңдеу процесі ретінде. Ғылыми ақпаратты аналитикалық және синтетикалық өңдеу процесі ретінде реферат. Шолу-талдау қызметі. Рефераттық шолулар.	5
11.	Қазіргі аударматанудың өзекті мәселелері	
	Мақсаты-тілдің жалпы теориясы, оның семантикасы, стилистикасы, нормативтілігі тұрғысынан аударма лингвистикасының өзекті мәселелерін зерттеу. Қазіргі аударма теориясының жалпы сипаттамасы. Қазіргі аудармадағы эквиваленттік теориялар. Қазіргі аударманың лексикалық-семантикалық мәселелері. Қазіргі аударманың грамматикалық мәселелері. Қазіргі аударманың синтаксистік, стилистикалық және прагматикалық мәселелері. Аударма сапасын бағалау. Сәйкессіздік теориясы және аударма қателіктерінің типологиясы	5
	Ақпараттық-коммуникациялық модуль	
12.	IELTS стандарттандырылған тестілері	
	Студенттерді халықаралық емтихандар форматымен, тілдік білімге қойылатын талаптармен, оқушылардың сөйлеу әрекетінің барлық түрлерінде кездесетін типтік қиындықтармен, сондай-ақ халықаралық емтихандарды ұйымдастыру және өткізу тәртібімен таныстыру; тест тапсырмаларының типологиясын қарау; тест тапсырмаларының нәтижелерін құрастыру және бағалау білігін дамыту.Тыңдау (тыңдау). Сөйлеу (ауызша сөйлеу). Оқу (оқу). Жазу (хат)	5
13.	Қазіргі іскери ағылшын тілі және халықаралық корреспонденция	
	Студенттердің бизнес саласында шет тілдік коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыру және іскерлік хат-хабарларды ресімдеу дағдыларын дамыту. Іскерлік қарым-қатынас және оны басқару. Қарым-қатынас іскерлік этика құралы ретінде. Іскерлік қарым-қатынас құрылымы. Іскерлік қарым-қатынас этикасы және іскерлік қарым-қатынас этикеті. Іскерлік хат-хабар негіздері. Іскерлік хат. Іскерлік хат алмасу тәжірибесі.	6
14.	Ілеспе аударма бойынша лабораториялық практикум	
	Мақсаты-әртүрлі елдер мен мәдениеттер арасындағы халықаралық саяси, ғылыми, ғылыми-техникалық, экономикалық байланыстар мен ақпараттық алмасуды жүзеге асыру кезінде ілеспе аударманы қамтамасыз ету үшін қажетті кәсіби маңызды қасиеттерді қалыптастыру. Мазмұны: ілеспе аудармашының психологиялық дайындығының негіздері. ІА үшін жабдықтармен танысу: ілеспе аудармашылар кабинасы, ІА үшін аппаратура, ІА аппаратурасының типологиясы. Ілеспе аударманың ерекшелігі. Аудармаға ақпараттық дайындық. Ілеспе аударма әдістері мен әдістері. Ғылыми және техникалық конференцияның аудармасы.	5

15.	Ауызша аудармадағы аударма жазбасы	
	Мақсаты-ауызша дәйекті аударма процесінде ақпаратты тіркеудің кәсіби түрін игеру Аударма жазбасын ұйымдастыру. Жазу уақыты, құралдары және тілі. Сығымдау, түрлендіру, жалпылау дағдыларын қалыптастыру. Ақпаратты жіктеу дағдыларын қалыптастыру. Жазу бірліктері. Қысқартылған әріптік жазба, аббревиатура. Сандық белгілеу. Символизация.	5
	Коммуникативті-тілдік модуль	
16.	Аударма стратегиясы: мәтіналды аудармашылық талдау	
	Мақсат-аудармадағы вариативті ізденіске, мәтінді аударма/аударма алдындағы талдауға баса назар аударатырып, аударма стратегиясы туралы тереңірек білім беру Мәтінді аударма талдауының мәні. Аударма алдындағы талдау схемасы. Тілдік медиацияның түрлері. Аударма сәйкестігі ұғымы. Бірлік және бірнеше сәйкестік. аударма үшін ект және олардың жіктелуі. Көркем мәтіннің тілі және көркем мәтіндерді аудару ерекшеліктері. Аудармадағы "стратегия" ұғымы.	5
17.	Аудармашының кәсіби тренингі	
	Мақсаты – кәсіби қарым-қатынас саласындағы жазбаша аударманың дағдылары мен дағдыларының кешенін жетілдіру, өз кезегінде, студенттердің аудармашы үшін маңызды болып табылатын аударма құзыреттілігінің кейбір компоненттерін терең игеруіне ықпал етуі керек. Қазіргі ағылшын тіліндегі терминнің қалыптасуы. Қысқартуларды аудару. Аударма сәйкестігі. Аударма процесін сипаттау тәсілдері. Аударма техникасы. Аударма прагматикасы. Аударманың жалпы сұрақтары. Аударма компоненттері.	6
18.	Қазіргі ағылшын әдебиеті	
	Мақсаты – ағылшын әдебиетінің тарихы саласында қажетті тарихи-әдеби білім, білік пен дағдыны меңгерген лингвист-аудармашыны қалыптастыру. Әдебиет теориясы мен тарихы. «Орта ғасырдан 19 ғасырға дейінгі ағылшын және американдық әдебиетінің тарихы». «20 және 21 ғасырлардағы ағылшын және американдық әдебиетінің тарихы».	5
19.	Кәсіби бағыттағы аударманың практикалық курсы	
	Мақсаты – аударма ісі саласындағы базалық білімді оқыту және білім алушыларда кәсіби-бағытталған аударма бойынша кәсіби құзыреттілікті қалыптастыру. Аударма стратегиялары мен бірліктері. Лексикалық өзгерістер. Контекстке тәуелді лексиканы аудару әдістері. Контекстік-тәуелсіз лексиканы аудару әдістері (терминдер, шындықтар, интернационализм). Мәтіннің стилистикалық ерекшеліктері және оларды аудару кезінде беру. Фразеологизмдерді, метафораларды аудару тәсілдері. Бизнес-терминология, техникалық терминология. Іскерлік және техникалық құжаттаманы аудару кезінде ақпаратты түрлендірудің негізгі ережелері.	5
	Мәдениетаралық қарым-қатынас модулі	
20.	Тілдік қарым-қатынасы мәдениеті бойынша практикум	
	Мақсаты-қажетті автоматтандырылған дағдыларды дамыту, оқу техникасы мен жазбаша сөйлеу дағдыларын дамыту негізінде ауызша сөйлеуді оқыту. Мазмұны: Моносемия және лексикалық бірліктердің полисемиясы. Мәндерді өзектендірудегі контекстің рөлі. Аффиксалды сөзжасам. Конверсия. Сөз мағыналарын бейнелі түрде беру (метафора, метонимия). . Сөз мағыналарының көлемі бойынша өзгеруі (мағыналардың тарылуы және кеңеюі). Лексикалық үйлесімділіктің негізгі заңдылықтары.	5
21.	Құқықтық және экономика коммуникация саласындағы аударма	
	Мақсаты – кәсіби ауызша және жазбаша қарым-қатынас жағдайында тиімді кәсіби коммуникант-аудармашыны дайындау. Кәсіби бағдарланған тезаурусты қалыптастыру. Заңды мәтіндерді аудару. Экономикалық мәтіндерді аудару. Шарттардың аудармасы. Құрылтай құжаттарының аудармасы. Нормативтік-құқықтық актілерді аудару. Жергілікті нормативтік-құқықтық актілерді аудару. Кез келген ілеспе құжаттарды аудару. Экономикалық, қаржылық және бухгалтерлік есептерді аудару.	5

22.	Кино-бейне аударма	
	Білім алушылардың кино-бейне аударма, субтитр, дубляж бойынша кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру. Дыбыстауға арналған аудиовизуалды мәтіндерді аудару ерекшеліктері. Отандық және шетелдік кинологиядағы кино тілін зерттеу. Субтитр мен дубляжды салыстыру. Түпнұсқа мен аударманы синхрондауға қатысты өзгерістер. Аударманы ойнату қиындықтарынан туындаған өзгерістер. Аударма кезіндегі стилистикалық өзгерістер.	6
	Арнайы бағытталған модуль	
23.	Кәсіби қазақ тілі	
	Мақсаты-мамандық тілі негізінде коммуникативтік және тілдік құзыреттілікті қалыптастыру, студенттердің кәсіби дайындығын жетілдіру. тарихи процестің ерекшеліктерін, тіл мен мәдениеттің дамуына әсер еткен жағдайларды зерттеу және түсіну. Тіл және оның негізгі функциялары. Тілдің функционалды стильдері. Қазақ тілінің грамматикалық категориялары. Тілдік құралдарды ауызша және жазбаша түрде кәсіби мәтіндерде қолдану	5
24.		
	Мақсаты – ағылшын тілінен TOEFL халықаралық емтиханына дайындау және одан кейін шетел тілін меңгеру деңгейін халықаралық сертификаттау. Курс тілдік құзыреттіліктер мен халықаралық коммуникацияның стратификациясының халықаралық деңгейлеріне сәйкес лингвистикалық білімді, дағдыларды жетілдіру оқыту әдістерін әзірлеуді қарастырады. Дайындық емтиханның барлық кезеңдерін: оқу, жазу, тыңдау, сөйлеу, сондай-ақ лексикалық және грамматикалық тапсырмаларды орындауды сәтті аяқтауға қажетті дағдыларды қалыптастыру арқылы жүзеге асырылады.	5
25.	Ғылыми- техникалық аударма	
	Мақсаты-білім алушылардың ағылшын тілінен қазақ (орыс) тіліне және қазақ (орыс) тілінен ағылшын тіліне ғылым мен техниканың түрлі салаларына қатысты мәтіндерді аудару кезінде кәсіби құзыреттілігін меңгеруі. Ғылыми-техникалық әдебиеттерді аударудың негізгі ережелері. Ғылыми-техникалық мәтіндерді аударудың лексикалық-семантикалық ерекшеліктері. Ғылыми-техникалық мәтіндерді аударудың грамматикалық ерекшеліктері. Мерзімді басылымдарды, патенттік құжаттаманы, фирмалық материалдарды аудару. Заманауи "техникалық" аудармалардың сапасы, ғылыми-техникалық ақпарат аудармашысына қойылатын талаптар.	6
	Фундаменталды тілдік модуль	
26.	Екінші шетел тілі (A1) (шығыс, батыс тілдері)	
	Пәннің мақсаты: коммуникативтілікке үйретуді, білім және тәрбие беруді көздейді және ол кешенді болып келеді. Пәннің мазмұны: «Екінші шетел тілі» (A1,A2)»Сөйлеу әрекетінің (СӘ) барлық түрлері : тыңдап түсіну, сөйлеу, оқу, жазу бойынша еуропалық стандарттың әрбір түрінде студенттер A1, A2 деңгейлеріне сай оқудың сәйкес деңгейіне қол жеткізу болып табылады. Қалыптасқан құзыреттіліктер: пәндік құзыреттіліктер.	6
27.	Екінші шетел тілі (A2) (шығыс, батыс тілдері)	
	«Екінші шетел тілі» (A2) пәнін оқыту мақсаты - коммуникативтілікке үйретуді, білім және тәрбие беруді көздейді және ол кешенді болып келеді. Пәннің негізгі міндеттері «Екінші шетел тілі» білім алушыларда пәндер бойынша оқыту нәтижелерін (РО) ББ(ОП) бойынша пәндік құзыреттіліктермен қатар қалыптастыру болып табылады.	5
28.	Екінші шетел тілі (B1) (шығыс, батыс тілдері)	
	Пәннің мақсаты: студенттердің негізгі жеткіліктілік B1 және B2 базалық стандарт деңгейінде мәдениаралық коммуникативті құзыреттілігін қалыптастыру. Пәннің мазмұны: Қазіргі қоғамдағы отбасы. Әлеуметтік мәселелер. Мерекелер. Демалыс. Сапар. Жастар сәні және жеке стиль. Менің университетім. Менің болашақ мамандығым. Қалыптасқан құзыреттіліктер: сөйлеу әрекетінің төрт түрі: оқу, сөйлеу, жазу және тыңдау бойынша шет тілдік қатынас дағдылары мен дағдыларын дамыту.	5

29.	Екінші шетел тілі (B2) (шығыс, батыс тілдері)	
	Пәннің мақсаты: студенттердің негізгі жеткіліктілік B1 және B2 базалық стандарт деңгейінде мәдениаралық коммуникативті құзыреттілігін қалыптастыру. Пәннің мазмұны: Қазіргі қоғамдағы отбасы. Әлеуметтік мәселелер. Мерекелер. Демалыс. Сапар. Жастар сәні және жеке стиль. Менің университетім. Менің болашақ мамандығым. Қалыптасқан құзыреттіліктер: сөйлеу әрекетінің төрт түрі: оқу, сөйлеу, жазу және тыңдау бойынша шет тілдік қатынас дағдылары мен дағдыларын дамыту.	5
	Арнайы тілдік модулі	
30.	Үшінші шетел тілі (A1) (шығыс, батыс тілдері)	
	Мақсаты – келешекте жұмыс барысында адекватты кәсіби қарым-қатынас жасау үшін керекті құзыреттілікті қалыптастыру. Аударма мәтінін прагматикалық бейімдеудің негізгі тәсілдері. Үшінші шет тілін білу деңгейіндегі кәсіби қызметке қажетті аудармашылық құзыреттілікті қалыптастыру. Шығыс елдерінің мәдениетінің көрінісі. Шығыс тілінің грамматикалық құрылымы.	6
31.	Үшінші шетел тілі (A2) (шығыс, батыс тілдері)	
	Мақсаты – келешекте жұмыс барысында адекватты кәсіби қарым-қатынас жасау үшін керекті құзыреттілікті қалыптастыру. Аударма мәтінін прагматикалық бейімдеудің негізгі тәсілдері. Үшінші шет тілін білу деңгейіндегі кәсіби қызметке қажетті аудармашылық құзыреттілікті қалыптастыру. Шығыс елдерінің мәдениетінің көрінісі. Шығыс тілінің грамматикалық құрылымы.	5
32.	Ағылшын/қазақ (орыс) тілдерінің функционалды стилистикасы	
	Мақсаты: барабар аударма жасау үшін шет тіліндегі мәтіндерді функционалдық және стилистикалық аспектіде талдау. Мазмұны: «Мәтіннің лингвистикалық түрі» және «Мәтіннің аудармашылық түрі». Ғылыми-техникалық, көркемдік, публицистикалық ауызша және жазбаша мәтіндердің лингвистикалық, аудармашылық сипаттамасы және оларды аудару міндеттері. Қалыптасатын құзыреттіліктер: шет тіліндегі мәтіндерді функционалдық-стилистикалық ерекшеліктеріне сәйкес ауызша және жазбаша аудару.	5
33.	Оқытылатын тіл теориясының негіздері	
	Мақсаты – тыңдаушылардың лингвистикалық дүниетанымын қалыптастыру, тілдің дамуы мен қалыптасу заңдылықтарын, оның қоғам өміріндегі рөлін түсіну, сондай-ақ студенттердің тіл дамуының ішкі және сыртқы факторларының әсерінен ағылшын тілінің формаларының эволюциясы туралы түсініктерін қалыптастыру. Тілдің пайда болуы және даму тарихы. Теориялық фонетика. Теориялық грамматика. Лексикология. Стилистика.	5